

SONG FROM FAR AWAY

Interview Eelco Smits

Home is where the heart is. Elvis had in 1961 al door wat van zijn huis een thuis maakte. In *Song from Far Away*, een intieme monoloog van Toneelgroep Amsterdam, geschreven door gelauwerd toneelschrijver Simon Stephens, neemt Eelco Smits hetzelfde vraagstuk opnieuw onder de loep. 'Deze tekst gaat over eenzaamheid in de grote stad. Over thuiskomen en wat dan dan precies is, een thuis.'

Tien jaar terug was Eelco voor het eerst te zien in een voorstelling van Toneelgroep Amsterdam. Met dit stuk beleeft hij opnieuw een debuut: voor het eerst moet hij het toneel op zonder zijn collega's. 'Het is een enorme eer, maar ik vind het ook heel heftig. Ik ben ontzettend gewend om met anderen op het podium te staan en nu moet ik ineens alles zelf bepalen. Het tempo waarin ik spreek, of ik wel of niet die ene lamp aandoe, wanneer en hoe vaak ik m'n applaus kom halen. Ineens gaat het er heel erg om of mensen het de moeite waard vinden dat ik daar sta. Dat vind ik nogal wat.' Simon Stephens, die zeer recent nog een Tony Award ontving voor zijn script voor *The Curious Incident of the Dog in the Nighttime*, zette ongeveer vijf jaar terug de eerste stappen voor *Song from Far Away*. Na een repetitieweek in New York en in Amsterdam vorig seizoen is het stuk uiteindelijk voltooid in São Paulo, Brazilië. De reacties daar waren unaniem enthousiast. 'Toen ik na het gejuich en gejoel de zaal uitliep was er alleen niemand in de kleedkamers om het mee te vieren', vertelt Eelco. 'Dat was wel even wennen. Ik was heel benieuwd wat men ervan zou vinden, het is namelijk iets totaal anders dan de groots opgezette voorstellingen die Toneelgroep Amsterdam doorgaans opvoert. Het verhaal is heel klein. Hij voegde me toe op Facebook... Zijn moeder maakte een lekkere salade... Dat soort teksten. Het is heel herkenbaar.'

Great expectations

ong from Far Away vertelt over een jonge bankier, werkzaam op Wall Street, die vanuit New York terugkeert naar zijn geboortestad Amsterdam wanneer zijn jongere broer overlijdt. In een aaneenschakeling van brieven probeert hij het verlies te verwerken. Eelco: 'Het personage dat ik speel komt uit het bedrijfsleven, uit een wereld die draait om cijfers. Een wereld waarin gevoelens geen plek hebben. Hij heeft geleerd een masker op te zetten. Door deze gebeurtenis staat zijn leven echter ineens op losse schroeven zoals dat hoort in een goed toneelstuk. Met elke brief die hij voorleest leer je hem beter kennen. Je komt achter de relatie die hij had met zijn ouders, zijn broer en zijn vriend en je leert over de verwachtingen die hij had van het leven.

Verwachtingen die vaak niet zijn uitgekomen. Het stuk gaat over weggaan uit Nederland en nergens echt opnieuw een thuis hebben. Over thuiskomen En wat dan precies is, een thuis. Wie bepaalt wat een thuis is? Zijn je ouders dat, je partner, jijzelf? Het is vrij eenzaam allemaal.'

'Wat ik erg knap vindt aan dit script is dat de gevoelens die het hoofdpersonage heeft voor zijn vriend heel treffend en herkenbaar zijn geschreven', vertelt Eelco. 'Hij beschrijft de liefde tussen twee mannen, het gemis, de verlangens precies zoals ik die voel. Nergens in het script dacht ik: dat mag wel iets "gayer" of "zo zouden wij" dat nooit doen'. Toen ik Simon vroeg hoe hij dat had aangepakt – hij is zelf straight – zei hij dat hij simpelweg een liefdesrelatie tussen een man en een vrouw had genomen en de vrouw had vervangen door een man. Zo blijkt de liefde

toch universeler te zijn dan ik aanvankelijk in mijn hoofd had toen ik hem die vraag stelde.'

Klein maar krachtig

Song from Far Away is exemplarisch voor de overkoepelende vragen die Toneelgroep Amsterdam dit seizoen stelt met haar programma. De stukken spitsen zich toe op kwetsbare, strijd bare mensen. De teksten buigen zich over vragen als hoe te overleven in een wereld waar strijd en ambitie de norm zijn. En of het tegenwoordig nog wel toegestaan is om kwetsbaar te zijn. 'Deze voorstelling heeft geen bravoure', aldus Eelco. 'Ik speel nu ook in *Kings of War*, dat is juist een enorme productie van vier uur met strijd bare karakters en veel effecten. *Song from Far Away* is extreem het tegenovergestelde en daarom ook zo leuk om te maken. Ik weet zeker dat het aan iets totaal anders appelleert als je hier naartoe komt. Het is heel broos en intiem. Het stuk vormt een mooi tegengeluid: kunst mag ook gaan over fouten maken, over dat iets lelijk mag zijn. Dat he niet erg is om te falen.'

***Song from Far Away* is van 18 t/m 29 augustus te zien in Stadsschouwburg Amsterdam. Kijk voor de volledige speellijst en tickets op tga.nl/ voorstellingen/song-from-far-away**